

Efteruddannelsesudvalget for det Pædagogiske
Område og Social- og Sundhedsområdet

Mærsk Nielsen HR

At stille gode spørgsmål til vurdering af kompetencer

**IKV-workshop
Kursuscenter Knudshoved, Nyborg**

Den 22. august 2008

Lizzie Mærsk Nielsen

Faser i udarbejdelse af test til IKV i AMU

Fase 1. Find alle centrale temaer inden for uddannelsesmålet

Fase 2. Udvælg de undertemaer, der skal stilles spørgsmål til

Fase 3. Udarbejd spørgsmål inden for hvert af undertemaerne

Fase 4. Udarbejd svar til spørgsmålene

Fase 5. Tjek 'Gode råd og faldgruber'

Fase 6. Få sparring fra personer uden/med faglig indsigt på spørgsmål og svar

Fase 7. Test spørgsmål og svar med faglærere

Fase 8. Juster spørgsmålene endnu engang

Fase 9. Afprøv spørgsmålene med AMU-kursister

Fase 10. Foretag den endelige justering af spørgsmålene.

I de følgende afsnit vil der komme en nærmere uddybning af de enkelte faser.

Fase 1. Find alle centrale temaer inden for uddannelsesmålet

Nærlæs uddannelsesmålet og overvej hvilke helt centrale temaer, AMU-kursister skal have en viden inden for efter deltagelse i kurset. Udarbejd en liste over temaerne og gå allerede her i dialog med andre faglærere, så du ikke ender med at udvikle spørgsmål til temaer, som andre lærere typiske ikke mener, der relaterer sig til uddannelsesmålet.

Hvis der blandt lærerne er stor uenighed om, hvad der skal undervises i inden for uddannelsesmålet, kan det være meget relevant at henvende sig til efteruddannelsesudvalget med henblik på at bede udvalget om at overveje, om der skal foretages en nærmere præciseret af uddannelsesmålet.

I relation til uddannelsesmålet 'Medicinadministration' kan temaerne f.eks. være:

- Viden om lægemidlers virkning
- Viden om lægemidler bivirkninger
- Medicinudløste forgiftninger
- Inddragelse af relevante samarbejdspartnere.

Fase 2. Udvalg de undertemaer, der skal stilles spørgsmål til

Når du har rimelig sikkerhed for hvilke overordnede temaer, der er inden for uddannelsesmålet, udvælger du en række undertemaer, der skal stille spørgsmål inden for.

I relation til temaet 'Viden om lægemidlers bivirkninger' kan undertemaerne f.eks. være:

- Definition af begrebet bivirkninger
- Medicinens interaktion
- Naturmedicins indvirkning

Fase 3. Udarbejd spørgsmål inden for hvert af undertemaerne

Du skal nu til at udarbejde spørgsmål inden for de forskellige undertemaer, du har opstillet.

Inden for nogle undertemaer vil du måske udarbejde ét spørgsmål, mens du inden for andre undertemaer måske vil udarbejde 4-5 spørgsmål. Antallet af spørgsmål inden for hvert undertema må afhænge af, hvor centralt du – og dine sparringspartnere – mener, at undertemaet er i relation til det konkrete uddannelsesmål.

Det kan være en god idé at starte med at formulere alle spørgsmålene, hvorefter du kan gå i gang med at udarbejde svarene.

Fase 4. Udarbejd svar til spørgsmålene

Det kan anbefales, at der altid er fem svarmuligheder – heraf 'ved ikke'. Det er vigtigt at have 'ved ikke'-kategorien med, da det ikke giver meget mening, at IKV-deltagerne gætter sig frem, når faglæreren skal gennemføre en reel vurdering af deltagernes viden.

Når du skal til at formulere svarene, skal du være opmærksom på, at der skal være en god sproglig overensstemmelse mellem spørgsmålsformuleringen og hvert eneste af svarene – såvel indholdsmæssigt som sprogligt. Hvis der kun er god overensstemmelse mellem spørgsmålet og ét af svarene, er det alt for let at gætte sig til det rigtige svar.

Det er vigtigt, at IKV-deltagerne ikke kan ræsonnere sig frem til de rigtige svar. Vær opmærksom på at sværhedsgraden kan bestemmes af valgmuligheder, der ligger tæt ved hinanden. Pas på, at de rigtige svar ikke konsekvent er de længste, da det så bliver for let at gætte sig til de rigtige svar.

Husk at der udover spørgsmål og svar også skal formuleres en anvisning på, hvordan man skal svare, f.eks. "Afkryds de 2 rigtige svar".

Når du formulerer spørgsmål og svar er der en række gode råd, som du skal huske på. Der er også nogle faldgruber, du skal undgå. Dette kan du læse mere om i det næste afsnit.

Fase 5. Tjek 'Gode råd og faldgruber'

Når du formulerer spørgsmål og svarmuligheder, er det vigtigt at være opmærksom på, at de er formuleret, som de er klare og lette at forstå for de deltagere, der skal deltage i IKV-vurderingen.

Du skal huske på, at en del personer i AMU-målgruppen har vanskeligheder med at læse. Manglende fokus på gode formuleringer af spørgsmål og svar kan især for denne gruppe af deltagere i IKV i AMU betyde, at de ikke kan besvare spørgsmålene, selvom de har den faglige viden og forståelse.

Herunder kan du se en kort opstilling af de gode råd og faldgruber.

Gode råd og faldgruber:

1. Spørgsmålene skal være formulerede så neutrale, som de ikke i sig selv signalere svaret.
2. Vær opmærksom på kun at stille ét spørgsmål i én spørgsmålsformulering.
3. Formuler præcise spørgsmål, der ikke er for lange.
4. Hvis spørgsmålet tager udgangspunkt i en casebeskrivelse, så gøre casen så kort som muligt - ellers kan det blive for vanskeligt for de deltagere, der har svært ved at læse.
5. Stil klare og ikke-knudrede spørgsmål.
6. Sætningerne skal være enkle og grammatisk korrekte.
7. Skriv korte sætninger – især af hensyn til deltagere med læsevanskeligheder.
8. Husk en god tegnsætning. En god tegnsætning kan lette forståelsen af spørgsmål og svar. Der må helst ikke være mere end ca. 20 ord mellem to punktummer.
9. Skriv korte ord. Skriv f.eks. 'snart' i stedet for 'efterhånden' og 'kun' i stedet for 'udelukkende'.
10. Undgå at bruge sammensatte ord, hvis det kan undgås.
11. Der må ikke indgå ord, der har flere betydninger.
12. Ordene skal være let forståelige – undgå fremmedord.
13. Brug aldrig slangord, og undgå fagslang.

14. Skriv ikke ord, der ender på 'ende'. Skriv f.eks. 'ligger' i stedet for 'beliggende'.
15. Skriv ikke 'man'. Brug i stedet for f.eks. 'du', 'I' eller 'jeg'.
16. Undgå forkortelser, skriv f.eks. 'blandt andet' i stedet for 'bl.a.'
17. Hvis der anvendes centrale ord fra spørgsmålet i det rigtige svar, skal disse ord også anvendes i de forkerte svar.
18. Brug ikke dobbeltnægtelser
(Eks.: Hvornår er det *ikke* korrekt, at man som medarbejder *ikke* griber ind over for...?).
19. Undgå passivt sprogbrug, som f.eks. 'det anses', 'det formodes' eller 'der henvises'. Skriv i stedet aktivt, hvem der gør det: f.eks. 'jeg anser', 'vi henviser'.
Eks.: *'Hvordan kan børnenes læreproces bedst tilgodeses, når der bages boller i institutionen?'* kan omformuleres til *'Hvordan kan du bedst tilgodelese børnenes læreproces, når I skal bage boller i institutionen?'*

Når du har tjekket alle 19 punkter og tilrettet spørgsmål og svar i overensstemmelse hermed, er du parat til næste fase.

Fase 6. Få sparring på spørgsmål og svar

Når du mener, at du er færdig med at rette dine spørgsmål og svar, er det en god idé at få sparring fra f.eks. kollegaer, din leder, konen, kæresten eller andre, som kan give dig inspiration til eventuelle forbedringer.

Det kan være en fordel både at få feed back fra en person, der har faglig indsigt, og fra en person som har ingen eller ringe indsigt i det faglige område. De vil givetvis have forskellige kommentarer, der hver især kan bidrage til bedre spørgsmål og svar.

På baggrund af den sparring, du har fået, bør du nu justere spørgsmål og svar endnu engang.

Fase 7. Test spørgsmål og svar med faglærere

Test spørgsmålene med faglærere – meget gerne også med faglærere på andre skoler end din egen. Send de udarbejdede spørgsmål og svar til mindst fem forskellige faglærere, der er vant til at undervise på det pågældende uddannelsesmål.

Det kan være en god idé at få lærerne til at give dig nogle skriftlige kommentarer, hvis der er formuleringer, spørgsmål og/eller svar, som de mener, der bør ændres.

Fase 8. Juster spørgsmålene endnu engang

På baggrund af tilbagemeldingerne fra faglærerne skal du nu fortage en justering af spørgsmål og svar. Det må anbefales, at du først stiller dig tilfreds med spørgsmålene og svarene, når der er bred enighed mellem faglærerne om, hvad de rigtige svar er.

Det er nok nu, at du begynder at føle, at det hele går lidt i ring, for du kan risikere at få meget modstridende tilbagemeldinger fra faglærerne. Nogle faglærere synes måske, at nogle af spørgsmålene ikke retter sig mod det indhold i undervisningen, som de plejer at undervise i. Andre faglærere er måske uenige i selve formuleringen af spørgsmål og svar.

Fase 9. Afprøv effektmålingsspørgsmålene

Du er nu klar til at afprøve spørgsmålene. Det anbefales, at du afprøver spørgsmålene på mindst to hold AMU-kursister, der er ved at afslutte AMU-kurset i det pågældende uddannelsesmål.

Afprøvningen har mindst to formål:

- Det skal afprøves, om kursisterne kan læse og forstå spørgsmålene og svarene
- Du skal opgøre de samlede resultater, så du kan vurdere, om spørgsmålene eventuelt er for lette eller svære.

Det er en god idé, at du også afprøver spørgsmålene på nogle kursister, du ikke selv har undervist.

Hvis du har mulighed for det, vil det være godt, hvis du har mulighed for at få kursisternes eventuelle kommentarer til spørgsmål og svar. Alternativt kan du prøve at få de faglærere, der står for gennemførelsen af effektmålingerne, til at nedskrive kursisternes kommentarer. Dette kan danne et rigtigt godt grundlag for en sidste revision af spørgsmålene.

Fase 10. Foretag den endelige justering af spørgsmålene

Det er nu tid til at foretage den endelige justering af de udarbejdede spørgsmål og svar.

Det vil atter være en stor fordel, hvis du kan få en af de lærere/sparringspartnere, du tidligere har bedt om at gennemlæse spørgsmål og svar om endnu engang at kigge på de spørgsmål, som du har ændret i efter afprøvningen.

God arbejdslyst!